

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola Laštůvkova 77, 635 00 Brno

Laštůvkova 77 / 920, 635 00 Brno

Identifikátor školy: 600108295

Termín konání orientační inspekce: 15. - 17. květen 2001

Čj.	122 355/2001-11039
Signatura	ol2cu107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je tvořena 31 třídami, které navštěvuje 772 žáků 1. - 9. ročníku. Škola realizuje svou vzdělávací činnost dle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2 s výjimkou pátého ročníku, kde se vyučuje dle vzdělávacího programu Obecná škola č.j. 12 035/97-20. V rámci vzdělávacího programu Základní škola je ve vybraných třídách realizováno rozšířené vyučování tělesné výchovy (č.j. 29738/96-22-50) a matematiky a přírodovědných předmětů (č.j. 21968/96-22). Škola sdružuje základní školu a školní družinu. Předmětem školní inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní školy.

Zřizovatelem školy je město Brno, městská část Brno - Bystrc, se sídlem Opálkova 6, 635 00 Brno. Škola je od 1. 7. 1993 příspěvkovou organizací s právní subjektivitou.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Při orientační inspekci byly hospitovány na 1. stupni ZŠ předměty český jazyk a matematika a na 2. stupni ZŠ byla hodnocena výuka českého jazyka, dějepisu, matematiky, fyziky, chemie, přírodopisu, semináře a praktik z přírodovědných předmětů a informatiky. Kvalita podmínek a průběhu vzdělávání byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy vyučování, podmínek materiálních, personálních a psychohygienických, dále v oblasti organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace. Na prvním stupni ZŠ je hodnocení strukturováno dle výše uvedených oblastí, zatímco na druhém stupni ZŠ je kvalita vzdělávání hodnocena po jednotlivých předmětech nebo ve skupině předmětů.

1. stupeň ZŠ

Časová dotace a týdenní počty vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky odpovídaly v jednotlivých ročnících deklarovaným učebním plánům. Členění učiva v předložených časově tematických plánech je v 1. – 4. ročníku v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. V 5. ročníku je výuka plánována a realizována podle osnov vzdělávacího programu Obecná škola. Předložené časově tematické plány jsou jednotně zpracovány pro všechny třídy daného ročníku. Rozčlenění učiva do ročníků vytváří předpoklady pro kontinuitu výuky. Bezprostřední příprava na výuku byla u většiny učitelek velmi dobrá a zodpovědná. Stanovené vzdělávací cíle vycházely z tématu probíraného učiva, byly reálné a odpovídaly možnostem žáků. Ve většině případů byly vyučovací cíle formulovány s ohledem na činnosti žáků a směřovaly k rozvoji jejich vědomostí a dovedností. V průběhu sledovaných hodin se je dařilo plnit. Probírané učivo mělo přímou návaznost na učivo předcházející. Při školní práci s žáky se specifickými poruchami učení se snažily učitelky respektovat doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Plánování a příprava výuky vykazovaly velmi dobrou úroveň.

K výuce na I. stupni má škola vynikající personální podmínky, jelikož všechny vyučující splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se také pozitivně projevilo v kvalitě hospitovaných vyučovacích hodin.

Škola má pro výuku dostatek vhodných, prostorných a převážně účelně vybavených učeben. Didaktická technika, která je trvale umístěna pouze v některých třídách, byla využívána ve sledovaných hodinách jen ojediněle. Učitelé mají možnost využívat k výuce počítačovou učebnu. Vybavení učebními pomůckami je celkově optimální. Některé názorné

učební pomůcky vztahující se k probíranému učivu byly rozmístěny ve třídách a tvořily společně s vystavenými žákovskými pracemi esteticky velmi pěkné a pro žáky dostatečně podnětné pracovní prostředí. Ve vyučování využívali žáci schválené učebnice, pracovní sešity, nakopírované pracovní materiály a drobné manipulativní pomůcky k procvičování učiva.

Pro dodržování psychohygienických zásad se škola snaží vytvářet odpovídající podmínky. Na začleňování relaxačních prvků dbaly učitelky v průběhu výuky s rozdílnou četností a důsledností. Členění vyučovacích hodin a pracovní tempo bylo adekvátní složení žáků ve třídě. Ve třídách byla pozorována klidná, nestresující pracovní atmosféra.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou celkově velmi dobré.

Organizace výuky a užití formy i metody práce byly u jednotlivých vyučujících odlišné nejen vzhledem k věku žáků a jejich možnostem, ale také vzhledem k metodické zdatnosti, pedagogickým zkušenostem a kreativitě učitelek. Pojetí výchovně vzdělávací činnosti, kterou škola realizuje v 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola, se v oblasti organizace, užívaných forem a metod práce příliš nelišilo od výuky vedené podle vzdělávacího programu Základní škola. V 1. ročníku je výuka českého jazyka a matematiky v jedné hodině dělena na skupiny, což poskytuje učitelkám větší možnosti v individuálním přístupu k žákům a v hloubce procvičování a upevňování učiva. Struktura sledovaných hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům. Množství a výběr informací akceptoval náročnost učiva a možnosti většiny žáků. V některých hospitovaných hodinách byl uplatňován převážně klasický frontální způsob výuky, což částečně snižovalo efektivitu vzdělávání. U mladších žáků převažovalo činnostní pojetí výuky, které umožňovalo aktivní podíl žáka na procesu učení. Využití hrových a soutěživých prvků ve výuce vzbuzovalo u dětí potřebný zájem a aktivitu. Žáci byli důsledně vedeni ke schopnosti správně aplikovat probrané učivo, což velmi dobře zvládali. Kontrola, oprava a zdůvodnění případných chyb následovalo po splnění zadaného úkolu. Žáci byli přiměřeně aktivní, dokázali samostatně pracovat podle pokynů učitelky a celkově prokazovali velmi dobré znalosti. Při samostatné práci byla poskytována individuální pomoc problémovým žákům. V některých vyučovacích hodinách bylo možno sledovat diferenciaci vzhledem k žákům se speciálními poruchami učení a vzhledem k výkonnosti žáků.

Organizace, metody a formy práce měly převážně velmi dobrou úroveň.

Nevýrazná úvodní motivace spočívala většinou pouze ve sdělení tématu vyučovací hodiny. V menší míře se vyskytovala účinná motivace v přímé návaznosti na obsah probíraného učiva. Využitím mezipředmětových vztahů, navozováním životních zkušeností, zařazováním her a soutěží v průběhu vyučování byli žáci vhodným způsobem motivováni. Výchozí znalosti žáků byly prověřovány různými formami většinou v úvodu vyučovacích hodin. Průběžnou kontrolou plnění zadaných úkolů a individuální pomocí žákům získávaly učitelky zpětnou vazbu o úrovni práce dětí a o zvládnutí učiva. Rovněž žáci většinou získávali následnou kontrolou, pokud byla provedena, přehled o své úspěšnosti. Hodnocení bylo objektivní a pozitivně zaměřené. Hodnocení v závěru vyučovacích hodin vyznělo v některých případech formálně.

Tolerantní, přátelský přístup učitelek, jejich pěkný vztah k žákům a nestresující a klidná pracovní atmosféra byly charakteristické pro všechny sledované hodiny. Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla chování. Ve sledovaných hodinách dominovala vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky. Dětem byl poskytován prostor pro jejich slovní vyjádření, avšak na rozvoj komunikativních dovedností v mateřském jazyce a na správný mluvní projev bylo ze strany vyučujících dbáno s rozdílnou důsledností. Příležitost

ke vzájemné komunikaci mezi sebou a k prezentaci výsledků své práce měli žáci většinou jen při skupinové práci, která však byla méně častá.

Motivace a hodnocení, stejně jako komunikace a interakce byly ve většině sledovaných hodin velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání na 1. stupni ZŠ hodnocena jako velmi dobrá.

2. stupeň ZŠ

Český jazyk

Výuka českého jazyka je plánována v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Ve slohovém učivu sedmého ročníku však byla zjištěna značná časová nevyváženost v probírání jednotlivých stylistických útvarů a slohových témat. Příprava jednotlivých vyučovacích hodin se lišila co do míry provázanosti stanovených didaktických postupů s naplněním deklarovaného cíle hodiny. Vedle vyučovacích hodin, které promyšlenou přípravou směřovaly k naplnění stanoveného cíle, byla sledována rovněž výuka, která byla připravena jen rámcově, bez zařazení potřebného názoru a účinných výukových postupů.

Personálně byly hospitované vyučovací hodiny českého jazyka zajištěny pedagogy s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se pozitivně promítalo do odborné oblasti výuky, ne vždy však do oblasti metodické. Přestože má škola k dispozici systematicky uspořádanou školní knihovnu a vybavený kabinet, při vlastní výuce se neprojevil větší podíl zařazení názoru prostřednictvím doplňující literatury nebo použitím didaktické techniky. Psychohygienické podmínky výuky byly standardní; někdy byla jejich úroveň snižována jednotvárnou strukturou vyučovací hodiny.

Hodnocení organizace, metod a forem práce se pohybuje v rozmezí úrovně velmi dobré až pouze vyhovující. Pedagogové úspěšně uplatňovali při výuce svou odbornou zdatnost. Z hlediska metodického však byla účinnost výuky rozdílná. Ve slohovém vyučování byli žáci důmyslně vedeni k tvůrčím jazykovým projevům prostřednictvím vhodně volených námětů, tematických úkolů a navozujících otázek. V literárním učivu chyběl názor a v důsledku výkladového stylu výuky se nepodařilo postihnout učební látku v plné šíři a ucelenosti tak, aby žáci byli přivedeni k pochopení specifík probíraných literárních textů.

Motivační prvky byly zastoupeny ve výuce v různé míře. Tam, kde bylo učivo pojato činnostně, byli žáci vtaženi do procesu učení a prokazovali o učební látku značný zájem. Ve slohovém vyučování vyznívala velmi poučně i povzbudivě práce s chybou, kdy byli žáci přiváděni k rozpoznávání stylistických neobratností a k nahrazování méně výstižných slov výrazy přílehlými. Při výkladovém stylu výuky byla motivace zastoupena minimálně. Práce žáků byla hodnocena pedagogy objektivně. Některé výkony žáků však zůstaly nezhodnoceny, přestože byly cíleně připraveny (např. referáty).

Komunikace při výuce se ze strany vyučujících vyznačovala převážně velmi dobrou jazykovou kulturou. Žáci však neprokazovali dostatečně vypěstovanou schopnost vyjadřovat se spisovnou češtinou, což bylo vyučujícími většinou tolerováno.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce je souhrnně hodnocena jako průměrná.

Dějepis

Výuka je plánována v souladu s realizovanými učebními dokumenty. Ve vlastní přípravě vyučovacích hodin se projevil značné rozdíly. Většina sledovaných vyučovacích

hodin byla pečlivě připravena a promyšlena po stránce odborné i metodické se zřetelem k pestré skladbě hodiny, k názornosti výuky a k aktivizaci žáků. Ojedinele se vyskytla příprava pouze rámcová, s minimálním podílem didaktické invence, což se následně promítlo do samotného procesu učení.

Hospitované hodiny dějepisu byly vyučovány pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových třídách, podnětnost prostředí vzhledem k charakteru předmětu byla méně výrazná. Vybavenost kabinetu je standardní, k některým historickým údobím chybějí nástěnné dějepisné mapy. Psychohygienické podmínky výuky jsou školou zajištěny velmi dobře.

Po stránce odborného vedení výuky byla ve všech sledovaných hodinách konstatována velmi dobrá, vyrovnaná úroveň. Značné rozdíly se však projevily v oblasti metodické. Zatímco ve většině vyučovacích hodin byly jednotlivé didaktické kroky logicky provázány, faktografické údaje měly návaznost na údaje časové, geografické a kauzální a výuka byla pojímána činnostně za permanentního využívání názoru, ojedinele měla výuka verbální charakter a směřovala pouze k teoretickým závěrům bez aplikace na praktický život. Většina vyučovacích hodin však byla pojata činnostně, obsahovala bohatou škálu motivačních prvků, jimiž byli žáci stimulováni k permanentnímu zájmu o učivo.

Paralelním propojením výkladu, rozhovoru, práce s učebnicí a zápisu nového učiva byli žáci ve většině hodin neustále aktivizováni k vlastním úvahám, k vyvozování závěrů a k cílé komunikaci. Pouze při verbálním stylu výuky zůstávali žáci pasivní. Hodnocení práce žáků bylo ze strany vyučujících sporadické, avšak bylo objektivní.

Kvalita vyučování dějepisu je při všech výše uvedených rozdílnostech vzhledem k převaze pozitiv celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Tematické plány vyučujících se obsahově shodují se schváleným učebním plánem a učebními osnovami. Učivo probírané v hospitovaných hodinách navazovalo na předcházející učební látku, avšak někdy se projevilo zpoždění oproti plánovanému časovému rozvržení. Promyšlené stanovení vzdělávacích cílů formulovaných převážně jako činnost žáků, bylo základem kvalitní přípravy většiny vyučovacích hodin. Výukové cíle, které byly zaměřené na vyvozování nových poznatků, rozvíjení a upevňování vědomostí a dovedností žáků, byly pro žáky přiměřené.

Hospitovaní pedagogové splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně promítalo do vyučování. Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách. V kabinetu matematiky jsou základní starší demonstrační i žakovské pomůcky. Užívané učebny byly prostorově přiměřené. V některých z nich byla vhodná výzdoba zaměřená na obsah matematiky, což působilo na žáky při výuce podnětně. Tempo výuky většinou učitelky přizpůsobovaly individuálním potřebám žáků.

Úroveň vedení vyučovacích hodin byla rozdílná v závislosti na pedagogické praxi, zkušenosti a erudici učitelů. Z používaných výukových postupů převažovaly frontální formy organizace hodin. Časové rozvržení jednotlivých fází většinou odpovídalo klasické stavbě hodin základního typu. Ne vždy se dařilo používaných vyučovacích metod efektivně využít k důslednému naplnění stanovených cílů. Kladně lze hodnotit časté zařazování samostatné práce žáků, snahu některých učitelů o činnostní pojetí výuky a práci žáků ve dvojicích. Kooperativní formy práce využívány nebyly. Dostatečná pozornost byla většinou věnována upevňování a procvičování nově vyvozeného učiva navazujícího na předchozí látku. Ke zvýšení názornosti používaly učitelky vlastní zhotovené pomůcky a tištěný materiál pro samostatnou práci. Didaktická technika nebyla v hospitovaných hodinách používána. Žáci

pracovali s vhodnými učebnicemi matematiky, které tvoří v jednotlivých ročnících druhého stupně ucelenou řadu. Chybělo zařazení potřebné relaxace.

Vstupní motivaci představovalo ve většině hodin seznámením žáků se vzdělávacím cílem. V průběžné motivaci se uplatnilo přiměřené zařazení soutěživých prvků v souvislosti se samostatnou prací žáků. Náležitá pozornost byla věnována nadaným žákům. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a k práci s chybou. Na úspěšné výkony žáků reagovali pedagogové často pochvalou a motivujícím hodnocením. Někdy bylo pozorováno hodnocení a kontrola práce žáků téměř v celé hodině, jindy byla zpětná vazba zastoupena v menší míře. Přiměřeně náročné a objektivní klasifikaci zkoušených žáků předcházelo zdůvodnění klasifikačního stupně. V závěrečné fázi vyučovacích jednotek mnohdy chybělo shrnutí učiva a zhodnocení průběhu hodiny.

Klidnou pracovní atmosféru v hodinách pozitivně ovlivňovaly vyučující svým citlivým přístupem k žákům, většinou výraznou verbální i neverbální komunikací. Žáci respektovali osobnost učitelů a řídili se dohodnutými pravidly. Příležitosti pro rozvíjení komunikace a kooperace byly poskytovány zejména při práci žáků ve dvojicích.

Úroveň kvality výuky matematiky byla velmi dobrá.

Fyzika

Časová dotace vyučovacích hodin odpovídá schváleným učebním plánům. Při aktuální přípravě na vyučování se učitelky řídily vypracovanými časově tematickými plány, ve kterých bylo učivo rozvrženo do jednotlivých ročníků tak, aby byla látka předepsaná učebními osnovami v průběhu školní docházky probrána a aby nedocházelo k duplicitě. Vzdělávací cíle, jež směřovaly jak k získávání nových vědomostí, tak i k jejich rozvíjení a prohlubování, byly formulovány především jako činnosti žáků. Důsledně byl uplatňován princip promítání teoretických údajů do praktického života.

Všechny učitelky splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučování probíhalo jak v kmenových učebnách, tak v odborné učebně společné pro chemii a fyziku, zaměřené spíše na výuku chemie. Se zaměřením souviselo i převažující vybavení a výzdoba učebny. Přesto se jevílo využívání této učebny jako výhodnější - a to především pro předvádění demonstračních pokusů i z hlediska podnětnosti okolního prostředí. Kabinet fyziky byl vybaven staršími základními, demonstračními i žákovskými učebními pomůckami.

Stanovení struktury časového rozvržení fází hodin vyučující podřídily stanoveným vzdělávacím cílům, charakteru předmětu i věku žáků. Pokyny k činnostem volily učitelky jasně, srozumitelně a přiměřeně potřebám žáků. K nejčastěji používaným metodám patřily výklad, řízený rozhovor, práce s knihou a samostatná práce. Při výuce se někdy dařilo vyvodit nové poznatky formou diskuse se žáky na základě jejich zkušeností z běžné praxe. Jako méně efektivní je možné hodnotit čtení určitých částí textu z učebnice. K názornosti přispívalo časté předvádění demonstračních pokusů. Didaktická technika nebyla použita. Ve fyzice chybí častější vytváření příležitostí pro kooperativní učení. Učitelky rozvíjely v žácích schopnost využívat dalších zdrojů informací a aplikovat probírané učivo při řešení úkolů z technické praxe. Při vyučování fyzice měli žáci k dispozici učebnice, které již nejsou v platném seznamu vydaných učebnic a učebních textů pro základní školy. Jejich obsah však odpovídal platným učebními osnovám.

Jako velmi účinná se jevíla vstupní i průběžná motivace směřující k využívání poznatků vědy a techniky v každodenní praxi. Učivo bylo využito k výchovnému působení na žáky v oblasti péče o životní prostředí. Při klasifikaci zkoušených žáků odpovídala stanovená kritéria hodnocení zásadám objektivnosti i přiměřené náročnosti. Učitelky vedly žáky k sebehodnocení, sebekontrolě a odpovědnosti za dosahované výsledky. Ve většině

hodin chybělo na závěr stručné shrnutí a zhodnocení práce žáků.

Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování. Nežádoucí chování se nevyskytovalo. Učitelky vytvářely příznivé podmínky pro komunikaci se žáky, avšak na rozvoj komunikativních dovedností žáků mezi sebou navzájem se nezaměřily. Někdy neposkytovaly žákům dostatek času na ucelené formulování jejich myšlenek. Verbální komunikaci učitelek charakterizovalo stručné, srozumitelné a jasné vyjadřování.

Úroveň kvality výuky fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (chemie, přírodopis a volitelný předmět seminář a praktika z přírodovědných předmětů)

Plánování a příprava výuky respektuje schválené učební dokumenty, dotace hodin odpovídají učebnímu plánu. Rámcové tématické plány korespondují s osnovami předmětu a zajišťují kontinuitu učiva. Učební osnovy jsou plněny. Pečlivá příprava učitelů na výuku se odrážela v její kvalitě a efektivitě. Výukové cíle respektovaly učební osnovy po stránce obsahové i v oblasti specifických cílů předmětu. Většinou byly stanoveny s ohledem na výstupní znalosti a dovednosti žáků nebo formou učebních požadavků. Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako vynikající.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s právními normami. Výuka probíhala převážně v odborných, částečně v kmenových učebnách. Odborné učebny jsou vybaveny audiovizuální a didaktickou technikou a vytvářejí podnětné a motivující prostředí pro výuku předmětu. Z hlediska laboratorních činností žáků a demonstračních pokusů není učebna pro výuku chemie vybavena účelně, postrádá digestoř a rozvody energie. I když měli vyučující připraveny pomůcky, obrazový materiál i další vlastní materiály, nejsou materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů optimální. Účelné střídání činností bylo zařazováno s ohledem na dodržování psychohygienických zásad. Vedle vynikajících podmínek personálních má škola materiální podmínky průměrné. Psychohygienické podmínky zajišťuje škola na velmi dobré úrovni.

Organizace výuky respektovala věk žáků a vycházela ze stanovených cílů, které byly vždy splněny. Nové učivo navazovalo v logických souvislostech na upevněné znalosti žáků, které byly prověřované orientačním zkoušením. Při něm žáci prokazovali schopnost poznatky aplikovat v teoretických i praktických úlohách ve vzájemných souvislostech a s využitím mezipředmětových vztahů. Ve většině hodin byli žáci vedeni k účelné práci s textem jak při skupinové, tak i při individuální práci. Vyhledávali a třídili informace a vlastním tempem plnili stanovené úkoly. Střídání činností, rozmanité vyučovací metody a účelné využití vyučovacího času výrazně přispělo k efektivitě výuky. Převážně diferencovaná výuka poskytovala žákům dostatek prostoru pro seberealizaci s ohledem na jejich individuální schopnosti a dovednosti. Žáci měli možnost vyjadřovat vlastní názory, případné nedostatky byly citlivým způsobem korigovány. Účelně byla využita práce s chybou. Kooperativní formy práce v některých hodinách přírodopisu umožnily všem žákům aktivní zapojení do procesu učení. Organizace výuky v těchto hodinách poskytovala žákům dostatek příležitostí pro tvořivou práci. Při výkladu měli žáci možnost spolupracovat a mnohdy se podíleli na formulaci a závěrech při zápisu učiva. Výuka byla vždy vedena odborně a věcně správně. Při výkladu i opakování byly účelně využívány pomůcky i obrazový materiál; žáci se podíleli na demonstračních pokusech. Oblast organizace, metod a forem práce měla velmi dobrou úroveň.

Vstupní motivace spočívala převážně ve sdělení obsahu hodin, v několika případech podnítil zájem žáků referát s aktuální tematikou. Vyučující vhodně využívali zkušeností žáků a jejich znalostí přírody, citlivě zařazovali prvky primární protidrogové prevence a ekologické výchovy. Významným motivujícím prvkem byla aktualizace učiva s důrazem na praktické

využití. Při praktických cvičeních ve volitelném předmětu plnili žáci v terénu formou skupinové práce diferencované úkoly výrazně motivačního charakteru. Okamžitou zpětnou vazbu získávali učitelé i žáci ověřováním správnosti výsledků samostatné či skupinové práce. Ve většině hodin bylo využíváno pozitivní posilování, aktivita žáků byla oceňována a kladně hodnocena. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli. Při řešení úkolů poskytovali vyučující pomoc a radu, upozorňovali na případná úskalí. V menší části hodin chybělo v závěru zhodnocení práce žáků. Celkově byla oblast motivace a hodnocení na velmi dobré úrovni.

Učitelé respektovali osobnost žáka, poskytovali příležitost pro diskusi. Žáci ochotně plnili pokyny učitelů. Výuka probíhala v atmosféře důvěry, žáci se neostýchali dotazovat, učitelé citlivě korigovali projevy žáků a vedli je ke vzájemnému respektu. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny v optimální míře. Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah, chovali se vstřícně a kultivovaně. Oblast interakce a komunikace vykazovala vynikající úroveň.

Kvalita výuky sledovaných přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá.

Informatika

Pro zajištění výuky informatiky na II. stupni zavedla škola efektivní organizační systém. V šestém a sedmém ročníku v rámci předmětu praktické činnosti získávají všichni žáci základní znalosti a dovednosti práce s počítačem, které mohou dle zájmu dále rozvíjet ve volitelném předmětu v sedmém a osmém ročníku nebo ještě v devátém ročníku v zájmovém kroužku programování. Žáci ve třídách s rozšířenou výukou matematiky mají informatiku zavedenou formou nepovinného předmětu.

Ve všech hospitovaných hodinách probíhala výuka v souladu se schváleným učebním plánem i osnovami realizovaného vzdělávacího programu, pouze v jedné skupině bylo zjištěno mírné časové zpoždění. Dlouhodobá i bezprostřední příprava na výuku respektuje potřeby i věkové zvláštnosti žáků.

Všichni čtyři učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Sledovaná výuka probíhala ve dvou počítačových učebnách, které svými technickými parametry vyhovují požadavkům pro výuku informatiky v základních školách, totéž platí i o jejich hardwarovém a softwarovém vybavení (s výjimkou přechodné absence připojení k internetu a nižší účinnosti větrání učebny v přízemí).

Výuka ve sledovaných hodinách měla činnostní charakter. Vyznačovala se názorností a přiměřeným množstvím předávaných informací, společným rysem byla rovněž velmi dobrá organizace a většinou i vysoká pracovní efektivita s funkční zpětnou vazbou. Z metodického hlediska byla realizace hodin jednotlivých vyučujících odlišná - od frontálního pojetí s důrazem na aktivní spolupráci žáků s učitelem v sedmém ročníku až po systematicky aplikované problémové vyučování využívající a rozvíjející tvořivé schopnosti žáků nebo týmů v ostatních skupinách.

Učitelé přistupovali k žákům individuálně, průběžně s nimi komunikovali, pomáhali jim a případně opravovali chybné postupy. Žáci měli dostatečný prostor pro objevování i uplatňování vlastní tvořivosti, byli průběžně motivováni, jejich činnost byla v hodinách vhodně stimulována a sledována. Pozitivem byly rovněž příznivé vzájemné vztahy.

Úroveň výuky informatiky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání na druhém stupni ZŠ vykazuje souhrnně velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání na prvním i na druhém stupni ZŠ je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce činnosti školy je jasně a věcně stanovena v dokumentu nazvaném Strategické cíle školy. Konceptní záměry vycházejí z podmínek školy a směřují k pokračování všech započatých trendů (např. rozšířená výuka některým předmětům, zaměření na výuku informatiky, stabilizace učitelského sboru, prioritní postavení školy v regionu atd.).

Plán činnosti školy pro školní rok 2000/2001 navazuje na koncepci školy. Důraz je kladen zejména na zvyšování kvalifikovanosti pedagogických pracovníků, na zabezpečení stávající profily školy, na využívání učebny informatiky a na zkvalitňování pedagogické činnosti školy. Jednotlivé úkoly plánu jsou postupně rozpracovávány do plánů týdenních, v nichž je uvedena zodpovědnost konkrétních pracovníků v návaznosti na termín splnění. U dlouhodobých úkolů nebyly v celoročním plánu uvedeny zodpovědné osoby a termíny plnění, i když plnění některých dlouhodobých úkolů se promítalo do plánů dílčích (např. v oblasti výchovného poradenství).

Učební plány školy jsou naplňovány s výjimkou modelového učebního plánu č.j. 29738/96-22-50 pro rozšířené vyučování tělesné výchovy, kde škola s rozdílem jedné vyučovací hodiny nenaplnuje požadovanou týdenní časovou dotaci pro předmět tělesná výchova. Nabídka nepovinných předmětů, volitelných předmětů i zájmových útvarů je bohatá a odpovídá potřebám žáků.

Výchovná poradkyně vykonává vedle výchovného poradenství rovněž prevenci sociálně patologických jevů. Obě oblasti jsou provázány, promyšleně plánovány a podle plánu realizovány. Roční plán výchovného poradenství obsahuje hlavní úkoly, které jsou rozvedeny a konkretizovány do jednotlivých měsíců. Výchovná poradkyně se opírá se o spolupráci s třídními i ostatními učiteli, počítá se spoluprací rodičů prostřednictvím konzultačních hodin. Škola vykazuje 6 integrovaných žáků, pro které jsou zpracovány individuální výukové plány. Pokroky žáků jsou sledovány, individuální výukové plány jsou vyhodnocovány.

Pro přidělení mzdových prostředků a stanovení limitu počtu pracovníků má škola pro rok 2000 zpracován mzdový profil, ve kterém se uvádí základní mzda, příplatky za vedení, třídnictví, předpoklad přesčasové práce a ostatní osobní výdaje a odměny. Vše se zpracovává zvlášť pro učitele, vychovatele a ostatní pracovníky.

Kvalita řízení má v oblasti plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou vymezeny. Poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada, o jejímž jednání jsou vedeny řádné záznamy. Pravidelně je sledován na pedagogických radách vývoj žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a rovněž vývoj žáků talentovaných. Menší důraz je v zápisech kladen na diskusi a na stanovení konkrétních závěrů a úkolů včetně následné informace o jejich plnění.

Dokumentace školy je řádně vedena; vykazuje některé dílčí formální nedostatky. Zřizovací listina s dodatky č. 1 a 2 (dále jen ZL) obsahuje všechny údaje uvedené v § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nedílnou součástí ZL

je Statut základní školy.

Název, který má škola uveden na kulatém razítku, není shodný s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. BM0001/299 ze dne 31. 1. 2000. Tato skutečnost není v souladu s § 2 odst. 3, 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž název školy uvedený ve zřizovací listině je odlišný od názvu, pod kterým byla škola zařazena do sítě škol.

Školní řád je podrobně vypracován s ohledem na plynulý provoz školy. Některé jeho formulace však nevyznívají zcela jednoznačně. Rozvrh hodin je řádně sestaven, avšak pětiminutové přestávky v odpoledním vyučování nejsou v souladu s § 9 odst. 2 výše uvedené vyhlášky o základní škole. Klasifikační řád, který si škola vytvořila jako svůj interní materiál, je vypracován se záměrem vycházet vstřícně potřebám žáků po stránce psychohygienické i organizační. K doplnění výuky zařazuje škola různé mimoškolní akce (výchovné koncerty, vycházky, besedy, návštěvy různých institucí apod.). Do výuky se pozitivně promítaly mnohé z nich (např. ohlasy z divadelních představení).

Informační systém školy je na vnitřní i vnější úrovni promyšleně propracován. Na pracovních poradách, pedagogických radách a prostřednictvím nástěnky jsou učitelům poskytovány pravidelně informace. Do informačního systému školy se zapojili rovněž žáci svým zdařilým časopisem LASSO, do něhož se promítají ohlasy žáků na život ve škole i na mimoškolní akce včetně různých soutěží a závodů. Žákovský časopis zastává kromě své primární informační funkce také druhotně funkci zpětné vazby pro všechny pedagogy školy. Rodiče jsou zavčas prostřednictvím žákovských knížek i prostřednictvím dalších písemných sdělení informováni o průběhu vzdělávání i o chování žáků. Konají se pravidelně třídní schůzky, z nichž však nejsou pořizovány zápisy; reakce na případné připomínky rodičů ponechává vedení školy v kompetenci třídních učitelů.

Škola předložila výroční zprávu o činnosti ve školním roce 1999/2000 a výroční zprávu o hospodaření v roce 1999. Oba dokumenty jsou zpracovány v souladu s příslušnou právní normou.

Namátkovou kontrolou čerpání FKSP bylo zjištěno, že je prováděno v souladu s vyhláškou č. 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou poskytování odměn za vedení účetnictví FKSP formou peněžních darů.

Při kontrole namátkově vybraných dokladů nebylo zjištěno porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Účetní doklady jsou řádně zpracovávány, obsahují předepsané náležitosti. Ke dni 31. 10. 2000 byla provedena fyzická inventarizace majetku, inventarizace peněžních prostředků v hotovosti byla v kontrolovaném roce provedena čtyřikrát.

V kontrolovaných oblastech bylo účetnictví vedeno v souladu s opatřením FMF č.j. V/20 530/1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, v platném znění. Nutno však upozornit na skutečnost, že ve Směrnici č. 3, o operativní evidenci majetku, není samostatně uváděn nehmotný majetek.

Byly zkontrolovány doklady o nevyšším dosaženém vzdělání u 26 učitelů, u nichž byla prováděna hospitace. Všichni pedagogové splňovali podmínky stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Ve věci dodržování jednotlivých ustanovení nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů, byla provedena kontrola přiznané platové třídy a platového stupně u 26 učitelů; z toho u tří pedagogů bylo zjištěno nesprávné zařazení do platových stupňů, což není v souladu s § 5 odst. 1 písm. e) a s § 5 odst. 1 písm. b) výše uvedeného nařízení vlády. Příplatky za vedení jsou stanoveny v souladu s příslušnou právní normou.

V oblasti organizování je činnost školy hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy účelně využívá vlastní systém nástrojů operativního řízení zaměstnanců přizpůsobený organizační struktuře školy. V operativním řízení vychází jednak z koncepčních záměrů a plánů práce, ale i z výsledků vlastní kontrolní a hospitační činnosti. Operativní řízení školy je jako celek funkční, pružné a účinné. Ředitel vstřícně reaguje na podněty ze strany zaměstnanců základní školy a v závislosti na možnostech školy vytváří podmínky pro využití jejich iniciativy.

V dalším vzdělávání nerozvíjí plánovitě účast na vzdělávacích akcích, spíše využívá iniciativy a zájmu pedagogů a umožňuje jim podle finančních možností školy účast na zvolených akcích. Učitelé navštívili kurzy a semináře z oblasti rozvoje komunikace, kooperativních technik učení, výchovného poradenství a metodiky jednotlivých vyučovacích předmětů. Začínajícím učitelům je poskytována metodická pomoc a orientace v organizaci a provozu školy především prostřednictvím uvádějících učitelů.

Interním pokynem ředitele školy jsou v systému stimulování pracovníků vytvořena jasná a reálná kritéria poskytování osobních příplatků a mimořádných odměn. Hodnotící kritéria jsou zaměstnancům známa a ředitel jich také jako efektivního nástroje k oceňování zaměstnanců využívá. Pravidelné hodnocení každého pracovníka školy ředitel provádí v souvislost s poskytováním osobních příplatků, obecné hodnocení jejich iniciativy potom v přípravném týdnu každého školního roku.

Úroveň vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly je vytvořen pro celou organizační strukturu, jeho rozsah odpovídá potřebám školy. Systém je propracovaný, vychází z ročního plánu, který je provázán s týdenními plány práce. Ředitel školy delegoval pravomoci v oblasti kontroly na obě zástupkyně a vedoucí jednotlivých úseků. Důsledně je prováděna kontrola dodržování pracovní doby a včasných nástupů do výuky, včetně dozorů nad žáky. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je realizována jednak přímo formou hospitací, nepřímo analýzou výsledků předepsaných kontrolních prací. Hospitace mají stanoveny cíle, které jsou sledovány. Při zjištění nedostatků jsou v záznamu z hospitace uvedena doporučení, jejich realizace je následně ověřována. V hospitační činnosti ředitele školy jsou preferovány prvky dialogu a pochvaly před výtkami a represí. Rovněž je ze strany vedení školy uplatňována snaha motivovat učitele k lepšímu pedagogickému výkonu. Učitelé jsou vedeni k sebehodnocení. Poznatky z hospitační činnosti jsou s učiteli projednány individuálně, vyhodnocovány na poradě vedení, avšak ze záznamů z pedagogických rad nevyplývá, zda jsou v obecné rovině analyzovány či diskutovány s pedagogickým sborem v širší kolektivitu.

Kontrolní mechanismy směrem k žákům jsou účinné. Učitelé důsledně sledují a vyhodnocují prospěch, absenci a chování žáků, využívají výchovná opatření pro posílení kázně i motivační pochvaly. Evaluační nástroje pro hodnocení kvality práce učitelů a hodnocení úrovně znalostí žáků jsou využívány prostřednictvím testů Kalibro.

Nižší účinnost kontrolního systému byla konstatována v oblasti kontroly části školní dokumentace a dokumentace účetní a hospodářské.

Kontrolní mechanismy jsou celkově na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy vykazuje souhrnně velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení čerpání NIV

V roce 2000 obdržela škola ze státního rozpočtu příspěvek na provoz v celkové výši 12 048 tis. Kč, což je cca 83% celkových neinvestičních nákladů, které v uvedeném roce činily dle výkazu zisku a ztráty 14 588,65 tis. Kč. Výsledkem hospodaření školy v roce 2000 je kladný hospodářský výsledek – zisk ve výši 38,97 tis. Kč u hlavní činnosti a 20,78 Kč u hospodářské činnosti.

Hodnocení čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace byly školou v kontrolovaném období r. 2000 dodrženy. Limit prostředků na platy i limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci byl čerpán ve stanovené výši. Porovnáním přepočteného průměrného evidenčního počtu zaměstnanců s celkovým počtem pracovníků bylo zjištěno, že rovněž limit počtu pracovníků byl dodržen. Dílčí nedostatky v čerpání mzdových prostředků jsou popsány v oblasti organizování. Čerpání nenárokových složek platu – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo v poměru cca 82% a 18%. V průběhu sledovaného období byly mzdové prostředky čerpány rovnoměrně, k větším výkyvům došlo pouze v měsících květnu a listopadu z důvodu vyplácení 13. a 14. platu.

Hodnocení čerpání ONIV

V roce 2000 obdržela škola ze státního rozpočtu příspěvek na ONIV ve výši 332 tis. Kč, což je cca 12% celkových nákladů na ONIV, které v uvedeném roce činily dle výkazu zisku a ztráty na hlavní činnost 2 884,25 tis. Kč.

Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že použití výše uvedených prostředků bylo řádně proúčtováno, byly však zjištěny nedostatky při výpočtu náhrad za opotřebování vlastní výzbroje a výstroje používané při lyžařském výcviku. Nakoupené učební pomůcky jsou podchycovány v operativní evidenci vedené výpočetní technikou, osobní ochranné pracovní prostředky jsou vedeny na osobních kartách zaměstnanců. Dále bylo namátkovou kontrolou ověřeno, že majetek školy byl k 31. 10. 2000 řádně fyzicky inventován.

Hodnocení použití účelových prostředků

V roce 2000 škola neobdržela ze státního rozpočtu žádné účelové prostředky.

Hodnocení čerpání investičních prostředků

V roce 2000 nebyly škole poskytnuty investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Při čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu nebylo zjištěno závažné porušení právních předpisů. Pochybení bylo konstatováno pouze v čerpání mzdových prostředků na platy, protože u tří zaměstnanců bylo zjištěno chybné zařazení do

platového stupně. Rovněž při čerpání FKSP a při poskytování náhrad za vlastní lyžařskou výstroj byly zjištěny dílčí nedostatky.

Výčet dokladů, o které se inspekční zjištění opírá

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38 a odst. 1 písm. a) - l) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 a výroční zpráva o hospodaření v roce 1999
- Koncepce školy, plán práce školy na školní rok 2000/2001, plán kontrolní činnosti, přehled hospitační činnosti ve škol. roce 2000/01, individuální výukové plány integrovaných žáků a jejich vyhodnocení, plán výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů
- Klasifikační řád školy
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Namátkou vybrané laboratorní práce žáků z chemie a přírodopisu, seminární práce žáků z přírodopisu
- Školní časopis
- Organizační řád školy ze dne 1. 4. 1997
- Mzdový profil školy, mzdové listy
- Zřizovací listina ze dne 1. 7. 1993 včetně Dodatků č. 1 a 2, Statut Základní školy

ZÁVĚR

Obsah hospitovaných vyučovacích hodin všech sledovaných předmětů byl plánován a připravován v souladu s deklarovanými učebními dokumenty. Škola zabezpečuje pro výuku velmi dobré podmínky personální, materiální i psychohygienické. Organizace výuky, používané metody a formy práce jsou přiměřené vyučovacím cílům a potřebám žáků. Motivace a hodnocení žáků, stejně jako interakce a komunikace jsou uplatňovány na velmi dobré úrovni.

Koncepční záměry se daří škole naplňovat. Účinný kontrolní systém a promyšlený styl vedení a motivování pracovníků se pozitivně promítá do klimatu školy a do úrovně výchovně vzdělávací činnosti. I přes dílčí nedodržení obecně závazných právních předpisů převažují v oblasti řízení školy výrazná pozitiviva.

Činnost školy je vzhledem k velmi dobré úrovni všech sledovaných oblastí celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v.r.
Členové týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v.r.
	RNDr. Marie Machálková	Marie Machálková, v.r.
	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová, v.r.
	Helena Sukupová	Helena Sukupová, v.r.
	Jaroslav Šimůnek	Jaroslav Šimůnek, v.r.
Pracovníci ústředí ČŠI	Ing. Leon Kolman	Leon Kolman, v.r.
	Mgr. Jan Zapach	Jan Zapach, v.r.

V Brně dne 31. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .8. 6 .2001.....

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Petr Křivka

P. Křivka, v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Jihomoravského kraje, Žerotínovo n. 3/5, 602 00 Brno	25. 6 2001	č.j.: 122 442
ÚMČ Brno - Bystře, Opálkova 6, 635 00 Brno	25. 6. 2001	č.j.: 122 443
Rada školy:	není zřízena	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly vzneseny